

EESTI VALITSUSE EESMÄRGID EUROOPA LIIDUS SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIGI EESISTUMISPERIOODIL

1. Rahandus

Euroopa Liidu konkurentsivõimet toetava ning uute liikmesriikide huvisid arvestava eelarveraamistiku vastuvõtmine. Eesti eesmärgiks on kokkuleppe saavutamine mõistlikul ajal, et oleks võimalik teha ettevalmistusi ühtekuuluvuspoliitika vahendite kasutuselevõtuks 2007. a. Samuti on oluline, et kokkuleppes oleks Eesti huvid kaitstud. Eriti oluline on meile uute liikmesriikide adekvaatne rahastamine ühtekuuluvuspoliitika raames. Samuti tuleb tagada piisavate summade eraldamine järgmistele valdkondadele: teadus- ja arendustegevus; konkurentsivõime; maaelu ja kalandus; piirikaitse ja naabruspoliitika; keskkond; kultuur.

Euro kasutuselevõtu edukas ettevalmistamine. Eesti eesmärgiks on saavutada tehniline valmisolek euro kasutuselevõtuks 2006. a keskpaigaks ning võtta euro kasutusele 1. jaanuarist 2007. a. Eesmärgi saavutamiseks jätkab valitsus tehnilisi ja juriidilisi ettevalmistusi ning tagab Eesti majandusnäitajate vastavuse euroalaga liitumise kriteeriumitele. Erilist tähelepanu pöörab valitsus inflatsioonikriteeriumi täitmisele. 2006. a. avaldatakse Eesti kohta järgmine Euroopa Keskpanga ja Euroopa Komisjoni koostatav lähenemisaruanne, milles hinnatakse Maastrichti kriteeriumite täitmist ning Eesti euroalaga liitumise võimalikkust.

Tööjõumahukate teenuste vähendatud käibemaksu määrade kehtivuse lõppemine 1. jaanuarist 2006. a. ja käibemaksu määrade erandite arvu minimeerimine. Eesti eesmärgiks on saavutada EL-s võimalikult väheste eranditega käibemaksusüsteem, mis tagaks siseturul konkurentsimoontuste ja maksuturismi vältimise. Eesti on seisukohal, et vähendatud määrad ja muud maksuerisused takistavad siseturu toimimist, kahjustades ausat konkurentsi, muutes ELi ühise käibemaksusüsteemi keeruliseks ning suurendades põhjendamatult maksuhaldurite töökoormust. Eesmärkide saavutamisel on oluline koostöö sarnastel seisukohtadel olevate liikmesriikidega (sh Saksamaa, Taani, Austria, Slovakkia ja Rootsi). Eesti nõustub käibemaksu miinimum-standardmäära säilitamisega 15% tasemel.

2. Konkurentsivõime

Eesti seab Euroopa Liidu konkurentsivõime tõstmisel peamiseks eesmärgiks ELi majanduskeskkonna avatuse suurendamise. Seetõttu toetab Eesti algatusi, mis on suunatud Euroopa Liidu siseturu suuremale avamisele ning seadusandluse lihtsustamisele, läbipaistvamaks ja paindlikumaks muutmisele. Samuti peab Eesti oluliseks Euroopa Liidu väliskaubanduspoliitika liberaalsemaks muutmist.

Eesti ja eesistujariigi Ühendkuningriigi eesmärgid Euroopa Liidu konkurentsivõime tõstmisel langevad suures osas kokku, mistõttu toetab valitsus igakülgset eesistuja tegevust diskussioonidega edasiminemiseks nendes valdkondades.

Seadusandluse lihtsustamine ja ettevõtete halduskoormuse vähendamisele suunatud tegevustega jätkamine. Eesti eesmärgiks on, et ELi õigusaktid oleksid

üheselt mõistetavad ja arusaadavad. Kvaliteetsem õigusloome tagab soodsa ettevõtluskeskkonna, parandab konkurentsivõimet, kiirendab majanduskasvu ning vähendab ettevõtjate kulutusi. Seetõttu on vajalik jätkata lihtsustamist vajavate ELi õigusaktide analüüsi ning töötada välja ELi ühtne halduskoormuse mõõtmise mudel. Halduskoormuse vähendamine ei saa samas piirduda vaid muutustega Euroopa Liidu tasandil. Valitsus jätkab tööd Eesti õigusaktidest tuleneva halduskoormuse vähendamiseks (sobiva mõõtmismetoodika väljatöötamine, õigusaktide mõjuhindangute koolitused). Samas tuleb nii Euroopa Liidu kui liikmesriikide tasandil jälgida, et lihtsustamistegevus ei muutuks omaette halduskoormuseks.

Teenusteturu liberaliseerimise jätkumine. Eesti eesmärgiks on tagada Euroopa Liidu ettevõtluskeskkonna lihtsustamine teenuseosutajale, mis aitaks kaasa Euroopa majanduskasvu kiirendamisele ning uute töökohtade loomisele kogu Euroopas ning parandaks oluliselt ühe ELi neljast põhivabadusest, teenuste vaba liikumise, toimimist. Vaatamata arutelude aeglustumisele ja riikide erinevatele prioriteetidele teenuste turu arendamisel loodab Eesti, et teenuste raamdirektiivi menetlemine jätkub. Eesti toetab komisjoni poolt esitatud teenuste raamdirektiivi põhimõtteid (päritoluriigi printsiip, administratiivne koostöö, ühtse kontaktpunkti loomine, autoriseerimiskeemide ning asutamise lihtsustamine) ning on huvitatud direktiivi võimalikult kiirest vastuvõtmisest ja rakendamisest, kuigi eelnõu menetlemine jätkub ka peale Ühendkuningriigi eesistumisperioodi.

Tööturu paindlikkuse tagamine. Eesti eesmärgiks tööaja direktiivi muutmisel on säilitada olemasolev tööaja paindlikkus, mis aitab kaasa Eesti ja teiste liikmesriikide konkurentsivõime tõstmisele. Vaatamata liikmeriikide tugevatele erimeelsustele ning blokeerivale vähemusele komisjoni ettepaneku suhtes, mis puudutab individuaalse ületunnitöö võimaluse kaotamist, on Eesti seisukohal, et tuleb säilitada individuaalse ületunnitöö kasutamise võimalus sõltumata kollektiivlepingute olemasolust. Ühtlasi on Eesti jaoks oluline paindlik lähenemine kompenseeriva puhkeaja võimaldamise osas pärast valveajal töötamist.

Konkurentsivõimelise Euroopa Liidu kemikaalipoliitika arendamine. Eesti eesmärgiks REACH määruse ja direktiivi eelnõu arutamisel on tagada keskkonna ja tervise kaitstuse kõrge tase, mis samas ei pärsiks keemiatööstuse (eriti väiksemate ettevõtete) konkurentsivõimet ja innovatiivsust ning võtaks arvesse liikmesriikide regionaalseid eripärasid. Eesti huvides on tagada, et direktiivi vastuvõtmisega kaasnevad muudatused senises kemikaaliohutuse süsteemis ning rakendamisega kaasnev võimalik koormus nii otsestele kuludele kui ka võimalikele kaudsetele kuludele ei pärsiks ettevõtete edasist tegutsemist.

Ühendkuningriik on oma eesistumise ajal planeerinud liikmesriikide esitatud ettepanekute ja kommentaaride põhjal koostada REACH eelnõust ühtse kompromissvariandi. Eesti huvides on, et kompromissvariant kajastaks võimalikult palju Eesti seni esitatud seisukohti.

Euroopa Liidu ja liikmesriikide konkurentsivõimet tõstva teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonipoliitika kujundamine. Eesti eesmärgiks ELi tuleviku teadus- ja arendustegevuse, innovatsioonipoliitika ja 7. raamprogrammi aruteludes on tugevdada riigi teadus- ja arendussüsteemi ning aidata kaasa Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamisele. Eesti toetab komisjoni esitatud 7.

raamprogrammi eelnõus sisalduvaid põhimõtteid, kuigi eelarve maht ja täpne finantseerimise raamistik selgub pärast poliitilise kokkuleppe saavutamist ELi järgmise finantsperspektiivi osas. Eelnõu menetlemine jätkub ka peale Ühendkuningriigi eesistumisperioodi.

Eesti peab oluliseks Euroopa ühtse teadusruumi kujundamist, ülikoolide, uurimisasutuste ja ettevõtluse vaheliste sidemete tugevdamist ning teadus- ja arendustegevusele suunatud finantsvahendite suurendamist. Erasektori teadus- ja arendustegevuse investeringute kasvatamisel ja Euroopa kui terviku konkurentsivõime suurendamisel on oluline teadus- ja arendustegevuse tippkvaliteedi ning rakendusliku aspekti rõhutamine ning vastavate prioriteetide järgimine finantsplaneerimisel.

Eesti rõhutab kaasaegse teadus- ja arendustegevuse infrastruktuuri väljaarendamise vajadust nii ELi kui liikmesriikide tasandil ning toetab teadus- ja arendustegevuse valdkonna sisulist arendamist ja selle tulemuste rakendamist erinevate valdkondlike poliitikate kujundamisel. Toetame Euroopa Teadusnõukogu (ERC) loomist. Samas peame oluliseks ka regionaalsete koostöövõrkude väljaarendamist tagamaks teadus ja arendustegevuse laiapõhjalist toetamist liikmesriikide poolt.

Eesti üks olulisi väljakutseid on seotud arendustegevuse ja innovatsiooni stimuleerimisega ettevõtlussektoris. Teaduse ja ettevõtluse tihedamal sidumisel näeb Eesti olulist rolli Konkurentsivõime- ja Innovatsiooni Raamprogrammil (KIP), mille raames peame eriti oluliseks investeringuid liikmesriikide riskikapitalifondidesse ja fondide vahelise koostöövõrgustiku väljaarendamisse.

Euroopa Liidu kultuuriruumi jätkuv mitmekesistamine. Uue kultuuriprogrammi arutelul on Eesti eesmärgiks tagada programmi suurem paindlikkus ja projektide mahtude jõukohasus ka väiksematele ELi liikmesriikidele.

Euroopa Liidu audiovisuaalsektori paindlik arendamine. Piirideta TV direktiivi arutelul on Eesti eesmärgiks tagada uue direktiivi paindlikkus. Eesti soovib, et direktiivi koostamisel töötataks läbi piiriülese telelevi praktikas ilmnunud telekanalite jurisdiktsiooni probleemid. Direktiivi normid programmi struktuurile, reklaamile ja sponsorlusele peavad arvestama erinevate meediasektorite eripära, olema paindlikud ning rakendatavad ka väikese audiovisuaalsektoriga liimesriikides.

Energia varustuskindluse arendamine ning energia-alaste suhete arendamine kolmandate riikidega (sh Venemaaga). Eesti eesmärgiks on, et elektri varustuskindluse tagamise alused ja reeglid oleksid ELi elektriturul selged ja täpselt fikseeritud. Sellest tulenevalt on Eesti jaoks oluline, et Ühendkuningriigi eesistumisajal võetaks vastu varustuskindluse direktiivi eelnõu. Direktiiviga kehtestatakse üldised raamid, kuidas liikmesriigid saavad reguleerida energia varustuskindluse meetmeid. Eelnõu vastuvõtmine aitab oluliselt kaasa avatud elektrituru arengule. Samuti on Eesti jaoks oluline, et Euroopa Komisjoni koostatavas energia varustuskindluse rohelises raamatus pöörataks tähelepanu Balti riikide energeetilisele olukorrale ning võetaks seda arvesse võimalike Venemaa-suunaliste lahenduste väljatöötamisel. Lisaks soovib Eesti jätkuvalt, et liikmesriikide esindajad saaksid osaleda ELi ja Venemaa energeetika dialoogi ettevalmistustes ning

et käivitaks töö 10. mail 2005. a. toimunud ELi ja Venemaa tippkohtumisel kinnitatud majandusruumi dokumendi alusel loodud neljas temaatilises energiatöörühmas.

3. Põllumajandus, kalandus ja keskkond

Liikmesriikide loodusliku mitmekesisuse säilitamine. Eesmärgi täitmiseks peab Eesti äärmiselt vajalikuks Natura 2000 võrgustiku rakendamise eraldi väljatoomist keskkonna rahastamisvahendi LIFE+ määruse eelnõus. See tagaks nende tegevuste kaasfinantseerimise, mida ei ole võimalik finantseerida teistest ELi fondidest. Lisaks soovib Eesti, et eelarve liikmesriikidele suunatav osa võtaks arvesse liikmesriikide panust Natura 2000 võrgustikku ning võimaldaks finantseerida keskkonnapoliitika rakendustegevusi.

Eesti kalandussektori jätkusuutlikkus piisavate püügimahtude tagamise kaudu. Eesti eesmärgiks on tagada, et 2006. a. püügikvootide määramisel tehtavad otsused põhineksid teadusandmetel ning tagaksid kalandussektori jätkusuutlikkuse. Eesmärgi saavutamiseks on oluline püügimahtude ja -korralduse pikaajaline kavandamine määruste alusel. Kehtestatavad väljapüügimahud, püügi ajalised ja tehnilised piirangud ning muud üksikasjalikud kalapüügireeglid peavad ühelt poolt tagama kalavarude efektiivse kaitse, kuid teisalt arvestama ka liikmesriikide sotsiaalmajanduslike vajadustega. Püügivõimaluste määramisel tuleb tingimusteta kinni pidada Eesti ja Euroopa Liidu vahel liitumislepingus kokkulepitust.

Eesti kalandussektori konkurentsivõime tõstmine kalanduspoliitika rahastamise kaudu: Euroopa Kalandusfond. Eesti eesmärgiks on tagada, et kalanduse struktuuripoliitika toetaks sektori arengut ning jätkuks maal asuvate infrastruktuuride (sadamad, vesiviljelus, sisevete kalandus) arendamise toetamine. Seniste läbirääkimiste käigus lahendamata teemade osas on Eesti jaoks oluline, et mikro-, väike- ja keskmiste ettevõtete kõrval saaksid toetust ka suured ettevõtted, kuna enamus Eesti kalatööstusi liigituvad just töötajate arvu poolest suurte ettevõtete alla. Samuti soovib Eesti, et oleks võimaldatud toetus ka kalalaevastiku moderniseerimiseks ja uuendamiseks kooskõlas ühise kalanduspoliitika eesmärkidega. Arvestades Eesti kalalaevastiku seisukorda on vajalik toetada ka töid, mis tehakse allpool kalalaevade peatekki.

Euroopa Liidu suhkrosektori liberaliseerimisele suunatud reformi läbiviimine. Eesti eesmärgiks on võimalikult laiaulatuslik reform ning selle kiire läbiviimine. Eesti üldiselt toetab komisjoni ettepanekut suhkrosektori reformi osas, kuid võimalusel soovime veelgi ulatuslikumat reformi. Suhkrosektori ümberkorraldamine peab olema kooskõlas 2003. ja 2004. aastal läbiviidud ühise põllumajanduspoliitika reformidega, et oleks tagatud maailmaturul konkurentsivõimelisema ning otsetoetusi ja turukorraldust järjest vähem vajava põllumajandussektori väljaarendamine. Kuna Eestis suhkrupeedi ei kasvatata ja suhkrut ei toodeta, siis on reform oluline eelkõige jaetarbijate ja töötleva tööstuse seisukohalt. Leiame, et institutsionaalsete hindade alandamine peab langenud jaehindade kaudu jõudma ka tarbijateni. Samuti soovib Eesti, et komisjon teeks reformitud turukorralduse rakendamisperioodil vaheanalüüsi, mis võimaldaks hinnata reformi efektiivsust ning võetud eesmärkide täitmist.

4. Justiits- ja siseküsimused

Schengeni ettevalmistuste jätkamine ning viisainfosüsteemi arendamine. Eesti eesmärgiks on õigeaegne Schengeni õigusruumi laienemise ettevalmistamine. Eesti peab oluliseks uutele liikmesriikidele esitatud Schengeni küsimustikule õigeaegset vastuste koostamist koostöös asjaomaste riigiasutustega ning konsulteerides naaberriikidega. Uuel eesistumisperioodil tuleb heaks kiita siseriiklik uuendatud Schengeni õigusruumiga ühinemise tegevuskava.

Eesti soovib, et *Schengen Facility* 2004-2006 vahendeid saaks kasutada ka 2007. aastal. Eesti on seisukohal, et olemasolev õiguslik baas võimaldab raha kasutamist kolme aasta jooksul alates komisjoni poolt esimese makse teostamisest, seega kuni 2007. aasta septembrini, ning toetab komisjoni *Schengen Facility*'t puudutava otsuse vastavat muutmist.

Eesti jaoks on jätkuvalt oluline Schengeni infosüsteemi (SIS II) graafikujärgne valmimine, et planeeritud tähtajal liitumine ei lükkuks edasi. SIS II ettevalmistuste käigust tuleb komisjonil nõukogu järjepidevalt ja korrektselt informeerida. Ühtlasi ootab Eesti ELi poolset aktiivset ja tulemuslikku tööd viisainfosüsteemi (VIS) õiguslike aluste väljatöötamisel ning otsuse vastuvõtmist viisabiomeetria andmete salvestamise küsimuses, mis võimaldaks edasi liikuda VIS-i arendustöödega. Eesti toetab andmete salvestamist ainult VIS-is, mitte aga topeltsüsteemi kasutuselevõtmist, kus biomeetrilised andmed sisalduvad nii VIS-is kui viisal.

5. Välis- ja julgeoleküküsimused

ELi Venemaa-poliitika arendamine. Eesti eesmärgiks on ühistel väärtustel põhineva EL-Venemaa strateegilise partnerluse kujundamine, mis arvestaks Eesti huvidega. Partnerluse arendamine aitab kaasa poliitilisele ning majanduslikule arengule ja stabiilsusele Eesti lähipiirkonnas, mis on aluseks Eesti elanikkonna julgeoleku tagamisele ja heaolu kasvule.

Eesti huvides on ühistel väärtustel põhineva EL-Venemaa nelja ühisruumi teekaartide terviklik ellurakendamine. Oluline on Eesti seisukohtade kaitsmine Euroopa Liidu – Venemaa isikute tagasivõtulepingu ja viisalihtsustamise lepingu läbirääkimiste jätkamise osas. Eesti on seisukohal, et tagasivõtuleping on viisalihtsustamise lepingu eeltingimuseks. Eesti huvides on, et jätkuksid Euroopa Liidu ja Venemaa inimõiguste alased konsultatsioonid ning toimuks areng keskkonnakaitse osas (Läänemere ohutus, tuumaohutus, piiriäärsete veekogude kaitse, Kyoto protokoll rakendamine). Eesti seisukohalt on oluline majandussuhete arendamine Venemaaga, sealjuures investeringute kaitse lepingu sõlmimine ja diskrimineerivate raudteetariifide lõpetamine. Energeetilise julgeoleku tagamiseks on Eesti jaoks oluline kindlustada, et Euroopa Liidu ja Venemaa energiadialoogi raames arendatavad energiakaubanduse põhimõtted ja energiamajanduse strateegia ei kahjustaks Eesti kütuse- ja energiamajanduse huve. Seetõttu on Eesti jaoks oluline osaleda Euroopa Liidu ja Venemaa energiadialoogis.

Naabruspoliitika arendamine. Eesti eesmärgiks on tõhusa ELi naabruspoliitika (ENP) kujundamine ja Eesti seisukohalt oluliste sihtriikide (eriti Ukraina, Moldova, Gruusia) demokraatliku ja turumajandusliku arengu toetamine. Naabruspoliitika

sihtriikide toetamine tugevdab ELi ja Eesti julgeolekut, aitab kaasa heanaaberlike suhete arengule. Naabruspoliitika rakendamine toetab sihtriikide arengut ning tugevdab koostööd poliitika, julgeoleku, majanduse, kultuuri ja hariduse valdkondades.

Eesti jaoks on oluline Ukraina ja Moldova ENP tegevusplaanide ellurakendamine. Samuti on Eesti huvides ENP tegevuskavade väljatöötamine Gruusia, Armeenia ja Aserbaidžaaani kohta. Omalt poolt jätkab Eesti arengukoostöö ja tehnilise abi projekte nimetatud riikidega.

Eesti huvides on Valgevene kodanikuühiskonna toetamine ning kaasa aitamine Transnistria, Abhaasia ning Lõuna-Osseetia konfliktide lahendamisele läbi tegevuse ELi tööorganites ja teistes rahvusvahelistes organisatsioonides. Eesti toetab EL finantsperspektiivi 2007-13 arutelude raames naabus- ja partnerlusinstrumendi (ENPI) kujundamist viisil, mis võimaldaks suuremate ressursside eraldamist piiriülese ja arengukoostöö edendamiseks.

EL laienemise jätkumise toetamine. Eesti eesmärgiks on aidata kaasa ELi laienemise jätkumisele vastavalt ülemkogu seatud eesmärkidele ja liitumiskriteeriumidele. Eesti toetab kahepoolsete suhete ning tegevuse kaudu EL Nõukogus Horvaatia ja Türgiga läbirääkimiste alustamist ning Lääne- Balkani riikidele liitumiskriteeriumide täitmiseks abi osutamise jätkamist (EL abiprogrammid CARDS ja TACIS, Eesti ekspertide lähetamine regiooni riikidesse).

Euroopa julgeolekustrateegia eesmärkide realiseerimine. Eesti eesmärgiks on Euroopa julgeolekustrateegia eesmärkide realiseerimine, sealhulgas ELi tegevuse kaudu rahvusvahelistes organisatsioonides. ELi liikmelisusega seonduvalt on Eestil kohustus ja vajadus osaleda Euroopa kaitse- ja julgeolekupoliitika raames läbiviidavatel missioonidel. Eesti peamine prioriteet on stabiilsuse ja julgeoleku tagamine eelkõige ELi naabruses.

Kuna osalemine EL välispoliitika elluviimisel on kujunemas üheks olulisemaks Eesti välispoliitiliseks väljundiks ning ELi on oma haaret oluliselt laiendamas, siis peab ka Eesti tõstma oma võimekust ja suutlikkust panuseid veelgi suurendada. Ilma neid panuseid välja arendamata ja neid tegemata on Eesti välispoliitiline tegevusväli piiratud. See eeldab aga korraliku riigisisese mehhanismi väljatöötamist. Küsimus hõlmab nii vahendeid (inim- ja rahalised ressursid, rahastamisskeem) kui ka ministriumidevahelist koordinatsiooni- ja otsustusmehhanismi.

Eesti huvides on ELi kriisireguleerimise mehhanismi edasiarendamine nii sõjaliste kui tsiviilvõimekuste osas (Eesti poolt EL-ile deklareeritud tsiviilsete panuste täpsustamine vastavalt 2005. aasta sügisel riikidele saadetavatele nõuetele; piisav esindatus ning osalemine ELi naabruses läbiviidavatel missioonidel; osalemine ELi naabruses toimuvate missioonide tuleviku üle peetavates diskussioonides). Eesti toetab jätkuvalt initsiatiive Lähis- ja Kesk-Idas, mis loovad selles regioonis poliitilist tahet liikuda avatuma ühiskonna poole, rakendada meetmeid majandusliku arengu, pluralismi ja demokraatlike reformide toetuseks.

Eesti jaoks on oluline osalemine Lähis- ja Kesk-Ida regiooni stabiliseerimisprotsessis, et kaasa aidata Euroopa julgeolekustrateegia eesmärkide realiseerimisele ning ühtlasi transatlantiliste suhete tugevdamisele ning edasiarendamisele.

Eesti seisukohalt on oluline tõhusa mitmepoolsuse kui Euroopa julgeolekustrateegia ühe "alussamba" ellurakendamine ja toetamine, mille keskmes on ÜRO areng ja tegevus. Eesti toetab ÜRO tegevuse efektiivsemaks muutmist, seda nii arengu-, inimõiguste kui ka julgeoleku osas, ning selleks vajalike institutsionaalsete ümberkorralduste läbiviimist. Samuti on Eesti eesmärgiks osaleda jõukohasel viisil doonorriigina arenguprobleemide lahendamisel.